

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Veritates Christianæ Qvæ Modvm Exhibent Benè Vivendi
Et Benè Moriendi**

Balde, Hendrik

Ipris, 1689

1. Caput De Tempore.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56447](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56447)

*****

CAPVT. I.

DE TEMPOR E.

Nillus est, ad fugandum omne
tædium, sedandumque animi
mœrorem, aptior atque effi-
caciior modus, quam tempus
benè impendere.

*Gaudebis semper vespere, si diem transge-
ris fructuosè, inquit Thomas à Kempis.*

Maxima temporis habenda est cura;
contingit enim non raro, ut id, quod
ratione licèt convicti emendare neglexi-
mus, decursu temporis corrigatur. Sæpè
ea, quæ sanari ratione non poterant, sanata
sunt tempore. Ait S. Martinus Bracarenfis. (a)

Attamen nihil hodie eò vilius inveni-
tur. *Quem mihi dabis, ait seneca, qui ali-
quod pretium temporis ponat?*

Vox multorum est. Eamus, jocemur,
confabulemur, indulgeamus genio, do-
nec prætereat hora; licèt non ignorent,
totam æternitatem haudquaquam sufficere
ad referendas Deo gratias pro minimis
etiam ab eo acceptis beneficijs. Quid ma-
gis deplorandum?

A

Nemo

(a) Max. de moribus

VERITATES

Nemo vestrum, ait S. Bernardus, parvi aestimet tempus, quod in verbis consumitur otiosis, volat verbum irrevocabile, volat tempus irremediabile, & præterit hora, quam tibi ad agendam poenitentiam, ad obtinendam veniam, ad acquirendam gratiam, ad promerendam gloriam, misericordia conditoris indulget.

Irascereris filio tuo, si in fluminis ripa consistens nummos aureos nullo discrimine suis deque sæper aquas abijceret, more puerorum, qui particulas scandarum lusus & recreationis causâ ibidem faciunt subsilire, eoque succenseris illi gravius, si diceret, id se agere, temporis fallendi causâ.

Minima particula temporis, quâ te beatum reddere potes, omni argento atque auro præponderat; interim ais; eo lusum, jocatum, confabulatum, temporis fallendi causâ, atque itâ innumeras ejus particulas temerè abijcis & perdis, easque insipienter prodigis. *Re omnium pretiosissimâ luditur*, ait Seneca. Potiori itaque jure tibi ipse irasci debes, ac graviter succensere.

Cetera omnia si deperdita sint, recuperari possunt, tempus non item.

Hæc est una omnium maximè flebilis damnatorum

CHRISTIANÆ.

damnatorum apud inferos querela, quod hujus vitæ tempus malè agendo prodegerint, & tot, tamque opportunas salutis suæ procurandæ occasiones inutiliter elabiverint. O si illis concederetur unius duntaxat horæ dimidium! dici non potest, quam accuratam illius rationem essent habituri.

Tu interim tam infructuosè perdis tot horas, proh quanto tua illa dementia te morti proximum mœrore conficiet! tum, cum de tempore jam erit conclamatum, atque tibi dicetur, *Tempus non erit amplius.*

Cælum emas, licet; tempus emere non licet. *Non poterit pretio vel breve tempus emi.*

Chrysaorius lethali morbo per noctem oppressus & circumfessus truculentâ dæmonum coronâ, qui flagitia ejus omnia, quorum pœnis vehementer exagitabatur, sub aspectum subijciebant, quidquid possidebat opum, oppignerasset lubens, ut in auroram duntaxat vita protenderetur; at eheu! tantillum temporis tanto pretio mercari non valuit.

Ludovicus XI. Galliarum Rex ultimo vitæ morbo donabat medico suo quingentos aureos in singulos dies, ut vitam suam tantisper protraheret; sed tempus

tam immani auri summâ comparari non poterat.

Nihil, ait S. Bernardus, pretiosius tempore; tempus tantum valet, quantum Deus; quippe in tempore bene consumpto comparatur Deus.

Quapropter dum temporis momentum amittimus, periculo frequenter nos exponimus, ne & Deum, & cum Deo felicem æternitatem amittamus. Rectè igitur monet sapiens: *Ne defraudèris à die bono, & particula boni doni non te praterat.*

CAPVT. II.

Amentes sunt, qui pretiosissimo tempore non benè utuntur.

SI Regum quispiam te nemora sua obambulanti, atque arborum proceritatem admiranti in hunc modum alloqueretur: Quascunque cras albâ cruce signaveris arbores, tuæ illæ futuræ sunt, Sedulus esse si vis, multorum millium are alieno gravatum te poteris eâ viâ liberare.

Si inquam regum quispiam hoc tibi adiceret, nonne perspicuum est te ilicò acceleraturum gressus, ut quamplurima candidissimæ calcis segmenta tibi conquirereres? nonne manifestum est, crastinâ die te non induturum somno in multam lucem? Nonne sole meridiano clarius est,